

Fr. R.
Eesti NSV
Rahvalik

Naistööliised ja talunaisterahwad, nõukogude ümberwalimistele

Oktoobrirevolutsioon wabastas naistööliise ja talunaisterahwa. Ta andis talle ühesugused õigused meestööliisega ja talupojaga ja tõstis teda ühesarnaselt meesterahwaga maa, wabrikute, tehaste ja kõigi looduswarade peremeheks. Kuid kas on naistööline ja talunaisterahwas sellepärast juba lõpuliikult waba, kas on ta lahti saanud lõpuliikult kodusest orjusest, — supipotist, koristamisest, lippimisest ja lappimisest? Ei, — kaugelki weel mitte. Kas oskab naistööline ja talunaisterahwas ühesarnaselt mehega ära kasutada kõiki õiguseid, mida revolutsioon talle annud? Ei, — kaugelki weel mitte. Naistööline ja talunaisterahwas on küll teinud suure arenemise sammud edasi. Ta on asunud ühevääriliselt mehega poliitilisele tööle. Ta töötab nõukogus, kooperatiivis,

ühiskondlikes organisatsioonides, ta töötab parteis, ametiühijuses jne. Kuid ikkagi weel on naistööliste ja talunaisterahwaste seas rohkem kirjakoamatuid kui meestööliste ja talupoegade seas, ikka weel on naisterahwaste protsent wäike nõukogudes (eriti külanõukogudes), ikka weel on naisterahwaid wähe aktiivsel tööl ametiühijustes, kooperatiivides, klubides jne. Ikka weel on naisterahwas kinni koduses orjuses rohkem kui meesterahwas.

Seda kõike peame filmas pidama, kui meie nõukogude ümberwalimisele läheme. Nõukogude ümberwalimised on suure ja laiaulatuslise tähtsusega poliitiline hoogtöö. Nõukogude ümberwalimiste puhul teeb töölisteklass ja töötaw talurahwas ülewatuft nõukogude, kui proletariaadi diktatuuri

Fr. R. Kreutzwald
nim. ENSV Riiklik
Raamatukogu

Wiis aastat Leninita

Wiis aastat on möödunud terve ilma töörahwa juhi — W. J. Lenini surmast.

Lenini surma puhul kahtlesid nii mitmed, kas suudab kommunistiline partei sotsialismi ehitada ja maailma proletariaati ilma Leninita juhtida.

Kuid juba enne surma tegi sm. Lenin selleks eeltööd, et kommunistiline partei suuteline oleks kollektiivselt töötama.

Lenini surma järele astusid sadatuhat uut paremat töölist ja nais-töölist kommunistlikesse parteisse. Sellest ajast peale kasvab järjekindlalt kommunistiline partei arvuliselt ja omaduslikelt.

Wiis aastat wiib kommunistiline partei töörahwa riiki Lenini lipu all edasi. Suured on raskused sel teel, kuid mõidud weel suuremad. Seda suurt ehitustööd suudame ainult hulkaade osawõtul edasi wiia. Suur osa sellest tööst langeb ka naiseltfililise õlgadele nii linnas kui maal.

Nõukogude walitus on palju ära teinud naistööliste ja talunaisterahwa olukorra parandamiseks. On asutatud lasteaedafid, lasteõimefide, nõuandmise punktifid raskelalgsetele, puhkuse aeg raskelalgjuse ajal. On korraldatud ühishõõgimajafid, et naisterahwast wabastada kodustest talitustest.

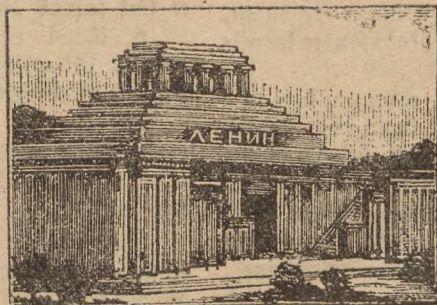
Lenin oli esimene, kes naiste wabastamise põhimõte illes seadis. Lenin oli see, kes naiste wabanemises suurt ühiskondlikku jõudu nägi.

Nõukogude walitus on palju sellest programmiist teostanud, kuid palju jääb weel teha.

Palju on weel tööd. Naistööline ja talunaisterahwas puudub kooperatiivis, nõukogude asutustes ja mujal tööfuguga ebanähtustega ja bürokraatismiga kokku. Nende nähtuste wastu peab terawalt wõitlema ja ise aktiivselt nendes asutustes töötama.

Naistöölisted ja talunaisterahwad, Lenin lipu all uutele wõitudele!

E.

Naisteltfililised!

Kõige paremaks elukooliks on oma ajakirja lugemine.

Loe ise ja ärata oma kaaseltfililistes-naabrinaistes huwi oma ajakirja wastu.

LENINI KALMUL

Linn ärkab waikselt walges waibas, pehmes lumes.
 Ei kuuldu mingeid hääli, suikund jääsed tuuled.
 Näen tõuswat päikest punast, mingi kurbus jumes.
 Ilm muutub helgeks, hingest tõuswad leinaluuled...
 Nüüd justkui kaugelt langend sõbra kõnet kuuled...

21. jaanuaril 1925

Aleksander Päärson

Praktilised näpunäited delegaatidele

Kui walimised läbi on, kutsuge kõikide walitud delegaatide koosolek kokku, kus tuleb rääkida kahefugusest tööst, s.o. teoreetilisest (juurde lisatud programmi järele) ja praktilisest. Kõik delegaadid peawad olema kiinitud teatava ühiskondlise organisatsiooni juurde: küla nõukogu, abiandmise komitee, kooperat., kool, klubi, punane nark. Paremp oleks oma soowi järele. Ühe organisatsiooni juurde võib kiinitada üks ehk kaks delegaati, see oleneb sellest palju on delegaati.

Mis peab delegaat tegema nende organisatsioonide juures?

1. Küla nõukogu. Kiinitatud delegaat peab sellest teatama nõukogu esimehele, et wiimane talle järjekordestest istangutest teada annaks, millest delegaat tingimata osa võtma peab. Delegaat peab jälgima hoolega kõite nõukogu tegewust, näit. maksude määramist, kohustuste korraldamist jne.

2. Wastastiku abiandmise komiteed. Nende komiteede juures peawad delegaadid terawalt silmaspidama seda, et abi antakse eestkätt waesematele ja et kuritarhlikka raiskamist ei oleks. Kui komiteel maa on siis peab tingimata eestjulilikku põllupidamist organiseerima jne.

3. Kooperatiivid. Siin tuleb wäga tihti kuritarwitust eette, selle tõttu

peab delegaat alati walwel olema. Ta peab teadma kui palju kraami tuuakse, palju maksab, kui palju müüakse. Ta peab seadma alati kõige tarwilikumate ainete muretsemise esiplaanile. Suuremaks ülesanneks on puhtuse nõudmine kooperatiivi tegelaste käest.

4. Kool. Koolis on delegaatidel palju tegewust. Kõigepealt seob ta ennast kooli nõukoguga. Peab aitama lahendada kooli majanduslikki küsimusi (kooli remonteerimine, puude, õpeabinõude, sooja tee muretsemine j.t.). Kui kirjaostamatute kool töötab, siis peab kõige jõuga kirjaostamatuse kaotamisele kaasa aitama.

5. Lasteplatšid. Neid ei ole muidugi igalpool, kui on siis tuleb delegaadil sellest ettewalmistuse tööst talwel osa wõtta ja suwel selle järel walwata, et kõik korras oleks.

6. Klubi ehk punase nurga juures peawad delegaadid selle eest hoolitsema, et naiseltilised aktiivsemalt kogu tööst osa wõtaks, peawad sammusi astuma et alati oleks klubis wastaw kirjandus ja wõimaluse järele korraldama mõne uue ajakirja ette lugemist.

Iga ajutuse ehk organisatsiooni juurde kiinitud delegaat peab oma tööst aru andma esiteks delegaatide koosolekul, pärast naiste üldkoosolekul.

Hilda M.

EMAD, PIDAGE MEELES, ET

AABITS „KODU JA KOOL”

ON PAREM LASTERAAMAT.

HIND 65 KÖP.

TELLIGE „KÜLWAJAST”

Mõukogude saadikud

Talunaisterahwaste delegaatide koosoleku programm

(1928-29. õpeaast.)

I. Mõned märkused selle programmi tarvitamisest eesti asunduste tingimustes

Materjalid allpool toodud talunaisterahwaste delegaatide koosoleku programmi järele jagunevad 10 osasse ning programmis ettetulev iga teem (ja ühes sellega teoreetiline osa) on seotud praktilise küsimusega. Nii programmilised teemid kui ka sellega seotud praktiliste küsimuste osa on toodud samasuguses ulatuses ja järjekorras, nagu ta üldiselt talunaisterahwaste delegaatide koosolekute kohta maksev. Sellega seotuna on vaja töö juures eesti asunduste omapärasuse momente silmas pidada ning sellele vastavalt tööd rajada. Eriti märkivime siin ära seda, et suurt rõhku tuleb programmi praktiliste küsimuste osa peale panna. Seft just eriti sellest küljest loetak meie eesti asundustes delegaatide koosolekute sifemise töö väärtus.

Meie toome programmis küsimuste seotuse eesti asunduste olukorra tingimustest väljaminees ning programmi teoreetilise osa jaoks püüame seltsilistele talunaistele näidata eestikeelset kirjandust, mida ühe või teise küsimuse sügavamaks tundmaõppimiseks vaja läheb. Seft, seltsilised talunaised, vähe on sellest, kui meie kuuleme ühe kui teise küsimuse selgitamist pealiskaudselt, on vaja sügavamalt iga elu nähtust tunda. Sellepärast on vaja ka enefel õppida. Vastasel korral jääb meie suure juhi Lenini hüüdsõna: „Iga töögitüdruk peab oskama riiki juhtida“ veel kauaks ellu viimata.

II. Programm ja praktilised küsimused

1. teem: Põllumajandusline seisukord ja ülesanded S. M. W. Viidus ning iseloomulised põhjooned eesti asunduste majanduslifest arenemisest.

1-ne praktiline küsimus. Kollektiivse majapidamise, agronoomi ehk külanõukogu põllumajanduslike sektsiooni aru-
anne.

Kirjandus: P. Kershtentsew ja A. Leontjew — „Leninismi aabits“, lht. 133—155. „Nõukogude lipu all“, lht. 12—17. D. Rästas — „Lenini lipu all“, lht. 26—37. S. Krölow — „Põllumajandus ja talunaisterahvas“.

2. teem: Küla kihinemine üldiselt kui ka eesti asundustes ning misjulgust abi annavad kommunistiline partei ja nõukogud tehvikutele.

2-ne praktiline küsimus. Kohalike külanõukogu aruanne selle üle, kuidas teostatakse kohalikus külas (asunduses) abivõimalust tehvikutele.

Kirjandus: P. Kershtentsew ja A. Leontjew — „Leninismi aabits“ (korralduse eespool näidatud leheküljed). „Nõukogude lipu all“, lht. 17—19. D. Rästas — „Lenini lipu all“, (meeletuletada, mis eespool näidatud lht. loetud).

3. teem: Tööstus ja põllumajandus. (Nende vastastikune vahetõde ja ülesanded.)

3-as praktiline küsimus. Kooperaatsiooni, vilja või tooresainete kokkuvõtte organisatsiooni esitaja aruanne. Vilja hoogtöö kokkuvõtte ülesannetest ja käigust.

Kirjandus: Kershtentsew ja Leontjew — „Leninismi aabits“, lht. 104—120.

4. teem: Kooperaatsiooni arenemise teed üldiselt ja eesti asundustes eriti.

4-as praktiline küsimus. Aruanne küla masinaühituse tegemise kohta või ühite majapidamise valmistuslikest koostis-
osadest, või sellest, mida kooperaatsioon on teinud talunaiste elu-olu parandamiseks.

Kirjandus: Gesti asunduste kooperaatsiooni ülevaate materjalid „Edasit“. Kershtentsew ja Leontjew — „Leninismi aabits“, lht. 148—150. A. Reber — „Põllumajanduse laen ja laenuühituste korraldus“. Wl. Fomitski — „Tarvitajate kooperaatsioon külas“.

5. teem: Mis on nõukogude võim ja kuidas ta põhimõtteid elustab kohaline asunduse külanõukogu kui nõukogude võimude kõige alam rakute.

5-es praktiline küsimus. Külanõukogu (asunduse nõukogu) aruanne oma töö kohta asunduse majanduse ning kultuurse külje tõstmise sihis.

Kirjandus: „Sotsialistlike Nõukogude Vabariikide Viidu põhiseadus“. N. Lenin — „Naistööliste ja talunaisterahvastest“, lht. 1—20.

6. teem: Rahooni (walla) majapidamine ja maksude küsimus.

6-es praktiline küsimus. Küla (asunduse) nõukogu aruanne sellest, kuidas läks põllumajanduslike (ja ka muude maksude) maksu kogumine ning mis otsustused saavad kulumatud maksudest saadud summad (kui küllal omal ei ole eelarvet, siis võtta rahooni eelarve järele).

Märkus: Teoreetilist kirjandust eesti keeles selle küsimuse kohta ei ole, nii et tuleb tarvitada venekeelseid allikaid ja kohalisi andmeid. Meie tarvitamine siin vähest venekeelset raamatutest — Anisow „Mestnoje oraganõi sornetstõi vlasti“.

7. teem: Kellele on rahvaste vaheline vaen tarvilik ja misjulgust poliitikat ajab Walge Gesti N. Viidu juhtes.

7-es praktiline küsimus. Aruanne punase sõjaväe tähtsusest ehk sellest, misjulgust osa Walge Gesti imperialistlike riikide ketiverana Nõukogude Viidu vastastikes sõjaplaanis mängib.

Kirjandus: „Tööliste ja talurahva punavägi“. Kershtentsew ja Leontjew — „Leninismi aabits“, 19. weelus, ja S. Bögelmann — „Klassivõitluse ajalugu“ (koht, mis praegust Walge Gesti käsitab). Materjalid „Edasit“, „Siberi Teatajast“, „Klassivõitlusest“ ja „Sõdemest“.

8. teem: Võitlus kultuurse küla eest ja kas eesti asundused on juba küllalt kultuursed.

8-as praktiline küsimus. Luge-
misteo või klubi juhataja aruanne ehk loolindutõugu töötava sektsiooni telegaadi aruanne tehtud töö üle.

Kirjandus: D. Rästas — „Lenini lipu all“, lht. 36—37. Bödema — „Lugemise-
tuba“, lht. 5—10, „Nõukogude lipu all“, lht. 57—72.

9. teem: Ü. R. (e.) P. on töölisteklassi partei.

9-as praktiline küsimus. Küla (asunduse) rakuse sekretäri või naisorganisaatori aruanne talunaiste hulgas tehtud tööst.

Kirjandus: Kershtentsew ja Leontjew — „Leninismi aabits“, lht. 17—20. „Naistöö-
line ja talunaisterahvas“ № 5, lht. 46.

10. teem: Komnoorsugu, kui uue küla eest võitleja.

10-es praktiline küsimus. Asunduse komnoorsoo rakuse aruanne tütarlaste hulgas.

Kirjandus: Linholm — „Leninistlik-kommunistlik noorsoo ühingu ülesanded Eesti asundustes“, lht. 17—18. Ajaleht „Eäde“.

III. Paar järelmärkust programmi läbitöötamise kohta

Ühe või teise praktilise küsimuse läbiwiimise juures võib tulla teatavaid raskusi, arvatakse, et just ametlik esitaja peab

aruande tegema, kes programmis tähen-
datud. Kus võimalik, peab ta nii läbi-
wiidud saama, kus ei, las teha mõni teine
selttimees või seltfiline selle ettenähtud
aruande, kui ta seda tööd praktiliselt tunneb.
Kirjanduse alal on veel väga soovitatav
eriti jookswat ajakirjanduse materjali filmas
pidada. Ning veel kord — praktiliste
küsimuste läbiwiimist eriti filmas pidada.

Ü.K.P. Eesti sektsioonide Keskbüroo metoodiline komisjon

Poliitiliste weftluste programm näputöö, õmbluse ja juure- lõitamise ringide töö juure

I. Paar juhatawat märkust

Tänavusel, s.o. 1928/29. õppeaastal on
wiidud esimest korda „poliitunniid“ nende
ringide töö juure, kus naisselfilised näpu-
tööd, õmblust ja juurelõikust õpivad.

Meie käesolewas programmis toome
need weftluste teemid, mida seotuna ülewal-
nimetatud ringide tööga läbi tuleb wiia,
et veel rohkem süvendada nii töölisnaiste,
koduperenaiste, kui ka talunaisterahwaste
poliitilisi teadmisi, mis nii hädatarwilik
meie sotsialistlikus ehitusetöös.

II. Programmilised küsimused

1. teem: Oktoober ja naistöoline ning
talunaisterahwas.

Kirjandus: Basurmanski ja Tanl —
„Naistöoline Oktoobri barrikaadidel“.

Ajakirjanduse materjal („Edasi“, „Eäde“,
„Siberi Teataja“, „Naistöoline ja talunaiste-
rahwas“ № 3, lht. 12—19 jne).

2. teem: S. N. W. Viidu rahwamajan-
duse edusammud ning kaswu raskused.

Kirjandus: Kershentsew ja Leontjew —
„Leninismi aabits“, lht. 104—120.

P. S. Tuleb ära kasutada jookswet ajakirjan-
duse materjal.

3. teem: Naistöoline ja talunaiste-
rahwas ning enesetriitika.

Kirjandus: Wenekeelsed allikad, eesti-
keelne ajakirjanduse materjal ning kohapealsed
faktid. „Naistöoline ja talunaisterahwas“
№ 8-9, lht. 1 „Mis tähtsam ülesanne“.

4. teem: Nõutogude ümberwalimised
ja naisselfiliste ülesanded.

Kirjandus: N. Lenin — „Naistöolistest
ja talunaister.“, lht. 3—20.

Ajakirjanduse materjal ning kohapealsed
andmed. „Naistöoline ja talunaisterahwas“
— märts 1927. a.

5. teem: Wiis aastat Leninita — Le-
nini jälgedes.

Kirjandus: Klaara Zetkin — „Lenin
ja naisterahwa wabaastamine“.

P. S. Jookswet materjal „Edasi“, „Siberi
Teataja“, „Naistöolisest ja talunaisterah-
wast“ № 4, lht. 1—2.

6. teem: Kes meid ümbritsewad ning
naistöolise ning talunaisterahwa ülesanded
sotsialistilise isamaa kaitse kindlustamisel.

Kirjandus: „Sõjawäe nark“, lht. 3—6
(D. Rastase eesõna).

S. Pöggelmann — „Klassiwõitluse aja-
lugu“, lht. 159—167.

P. S. Ajakirjanduse andmed kaswawa sõja-
hädaohu wastu. „Naistöoline ja talunaiste-
rahwas“ № 8-9, lht. 3—4, ja № 3, lht. 5—7.
„Klassiwõitlus“ № 92-93, lht. 19-28.

7. teem: Naisselfiliste õigused S. N.
W. Viibus ja teistel maal.

Kirjandus: Palögina — „Talunaiste-
rahwa õigused ja nõutogude kohus“.

Ajakiri „Naistöoline ja talunaisterahwas“
№ 6 (eriti filmas pidada kirjeldusi, mis Walge
Cesti naisselfiliste „õiguslik“ olulorda ise-
loomustawad).

8. teem: Emade ja laste kaitse S. N.
W. Viibus.

Kirjandus: Kasutada ära wenekeelsed
allikad ning eestikeelsete ajakirjade materjaal.
Ajakiri „Naistöoline ja talunaisterahwas“
№ 1, lht. 10—11.

9. teem: Kultuurrewolutsioon ja nais-
tööline ning talunaisterahwas.

Kirjandus: „Klassiwõitlus“ № 96-97,
lht. 23—30. „Naistöoline ja talunaisterah-
was“ № 5, lht. 2—3, „Edasi“ jne.

10. teem: Suvine lasteplatside orga-
niseerimine ja laste terwishoid.

Kirjandus: Falkner — „Kaswagem
tugewaks ja terweks“ ning mõned ajalehe
artiklid „Edasiti“ 1928. a. algupäiwilt. „Nais-
tööline ja talunaisterahwas“ № 5, lht. 6—7.

III. Lõpumaritus

Ühte wõi teist küsimust wõib tingimuste
kohaselt ümberpaigutada, laiendada paari
wekiluse peale jne.

Mis puutub kirjandusesse, siis tuleb siin,
kus seda wõimalik teha, wenekeelselt kirjan-
dust abiks wõtta, sel wiisil saawad west-
lused sügawamajoonelise ilme. Kus wõi-

malik ja kirjandust rohkem käepärast, on
wäga soowitaw ilukirjandust abiks wõtta,
et rohkem huwitaw oleks küsimuste käsi-
tamine.

Märkus. Poliitweftlus tuleb kas töö-
tunni lõpul läbiwita ehk organiseerida töö
ajal wahetund ja siis weftluse läbi wita.

P. S. Tuleb programmi läbitöötamisel fil-
mas pidada, et programmi küsimused langeks
kõllu käesolewa poliitiliste momentidega,
näiteks:

1-ne teem — Oktoober ja naistöoline —
oktoobri kuus.

5-es teem — Wiis aastat Veniuita — ja-
nuari kuus jne.

Ü.K.P. Eesti sektsoonide Keskbüroo metoodiline komisjon

TOOLISE EMA

Kas teate, seltsilised, kas tunnete
tema elu kurbmängu? Kas tunnete tema
wiletsust, puuduseid, igatsusi, kannat-
tusi? Wast tunnete neid inimesi, keda
tema ilmale sünnitanud, neid pisaraid,
millega tema oma peremehe maad niis-
utanud, olete wast näinud?

Olete näinud. Usun. Olete elanud
läbi samat, kuid mitte weel lõpuni.

Nüüd on ta wana, see hall kulu-
pääne töölise ema. Nüüd istub ta üksi
niiskes hurtsikus külmas, elu kustumist
ootab, kibedad pisarad silmas. Waewab
haigus, kuid waludest, näljast, wiletsu-
sest, meeleheitest pääsmist ei loo. Ei
wabasta kuuekümne aasta wältel kogu-
tud elukoormast.

Kunagi ammu, aastakümnete eest
kaswatas töölise ema poegi. Kus on
nad nüüd? Kaks poega kadusid sõjas,
mis hulga aastaid ahnustas inimeste
järele. Sõjast pääsnud kutsus uus sõda
— sõda wabaduse eest. Sama sõda
neelas töölise emal tütreid, elurõõmsad,
noored. Pani kitsasse wangikongi, kus
iga päew uut kihwti juure toob elu-
tagawarale.

Siis palus abiks jumalat wana töö-
lise ema. Palus, kuid ei saanud palu-
tawaid tagasi. Wägewam on inimese
wõlm. Jumal ei suuda anda seda, mida

inimesed keelawad, ei annud jumal
tagasi ärawõetuid toeks wanadusele.
Siis jättis töölise ema jumala palumise.
Ei suuda uskuda enam selle sisse,
kelle nähes, kelle teades, isegi kaas-
abil wõetud wanalt emalt wiimsed
toed.

Kus ta küll on, see wiimne lootus,
küsib endalt elustwäsinud wanake. Wae-
walt jõudis ta kaduda, kui tabama tuli
töölisema tagaäetawat poega suur hulk
mehi, kurje sõjariistus mehi, kes wana
emaga tigidalt kärkisid, wangikongliga,
mahalaskmisega ähwardasid.

Nüüd wiimastel elupäewadel ei süü-
dista kadunud poega, wangistatud tü-
treid wana töölise ema. Teab ema, et
ta lapsed pole käinud kurjal teel, pole
sammunud halbadel radadel. Ilmas on
weel paljud teisedki töölisemad, kellel
wiimsed tunnid pole paremad. Käib
aga suur töö selleks et tuleksid ajad
paremad kõigil töölisemadel. Sellel
tööl on kadunud poeg, sellepärast waen-
lase käes wangis töölisema tütreid.

Seda mõteldes ei saa süüdistada
kadunud poega, kadunud tütreid wana
töölise ema. Kuigi mina seda aega ei
näe, kuid paljud teised, tuhanded teised
töölisemad näewad.

A. Tertjõe

Leningradi nõukogu uute liikmete registreerimine ©moInõis

JOOMINE N. LIIDUS

Kõigi poliitiliste, majandusliste ja kultuuri saawutuste kõrwal püsib meil alal üks wanakorra pärandus, mis uputada ähwardab kõiki meie saawutusi, kui tal õigel ajal selgroogu ei murta. See kurjem waenlane on alkohol.

Joomises oleme $\frac{3}{4}$ wõrra sõjaeelsest normist saawutanud. Wiina juuakse küll kõigest 32% endisest (100 miljoni pange asemel 32 miljoni p. aastas), kuid puudujäägi suure osa täidab samogon. Isegi laste sekka wiiakse joomist. Tihtilugu harjutawad wanemad ise lapsi jooma. „Joo, siis saab sust mees“, nii sunnitakse lapsi. Ja pikapeale kannab see kaswatus wilja. Kanski ringkonnas, Siberis, Petseri asunduses joowad mõned sünnitajad naised endid purju ja kihwtitawad sellega lapsi enne ilmale tulekut. Igapäewases elus on joomine sissejuurdunud komme. Küläs keedetakse samogonni enamalt jaolt suurtel pühadel ja perekondlistel pidudel, linnas on joomine palju igapäewasem nähtus.

Joomise pärandas meile pärispõlwe aeg. Piirituseajamine toodi kasuhallikana esimesena Wenemaale 18 sajandil. Kuni 20 sajandini oli Balti parunite käes

Eestis kõrtsipidamise ainuõigus. „Kus mätas, seal mõis, kus kungas, seal kõrts.“ Joomine uputas orja wõitlusihä, tema inimtunde, andis talle pettepildi rõõmust. Joomine oli kõige odawam ja ainsam lõbu orjadele, olgu see mõisniku wõi kapitalisti ori. Sealt on ta põlwest põlwe meie ajani ulatanud nagu usk, kirjaoskamatus, toorus ja üldine kultuuriwaesus, kurnajate poolt hoitud ja laialilaotatud. Ja nüüd on ta üks suurematest waenlastest sotsialismi ehitustööle ja seda hirmsam, et ta meie oma keskel peitub. Töörahwast sai jagu oma ja wäliswalgekaardist, wõitis majanduslase lagunemise, kuid siamaani pole ta joomisest wõitu saanud.

Kahju, mis joomine teeb, on määratu suur. Ta häwitab perekonna elu ja teeb määratud kahju tööstuses ja põllumajanduses. Samogonniks keedetud wilja eest wõiks aastast saada 150 tuhat traktorit ühes garnituuriga. Joomise peale raisatud tööjõud ja warandus tuleb weel juure arwata.

Kui meil wabrikus ükski tööline ei jookse, tõuseks töowiljakus vähemalt 12%. Sellega saaksime tööstussaadu-

seid 1.200 milj. rbl eest aastas rohkem kui nüüd. See tähendaks aga kaubandaja likvideerimist.

Kolmandaks alandab joomine töölise ja talupoja elamistasapinda. Tweris näit. joowad töölised 11% palgast maha. Wilets elu, perekondade nälgimine, toores ümberkäimine on selle kaaslaseks. Lapsed saavad rikutud maastmadalast. Wõib kindlasti ütelda, et ulakad poisid ja fox-trott plikad pärit on perekonnast, kus lastekasvatuse peale rõhku ei panda. Ja seda eestkätt joodiku juures. Joodik pärandab lastele nõrga terwise, piiratud suuted, nende arstimine ja kasvatamine maksab ühiskonnale raha, kuna warase surma tõttu see tihtilugu raisatud waraks jääb. Surewus meeste hulgas on palju suurem, kui naiste juures. See on enamuses seletataw naiste kainusega. Waimuhaigus on 91% joodikutel wõi otseteed joomise tagajärjel. Suguhai-guste laialikandjaks on peaasjalikult prostitutsioon. Müüdawa ihu järele tek-kib nõue wiinastanud olekus, ja taga-järjeks on haigused enesel ning kultuuri-waesuse tõttu wiaakse nad isegi pere-konda.

Joomine, ulakus ja kuritegewus on tihedalt seotud. Seni meie kultuurirewo-lutsiooni läbi wiia ei saa kui ärawõidetud pole seesmine waenlane.

Kuidas joomisest jagu saada? Eestkätt tuleb luua ühis-kondline arwamine, mis huk-ka mõistaks joomise. Joomine olgu meie ühiskondlik-kultuuriasutustest, nagu teatrid, klubid, haridusmajad, söögi-majad, juurtega wäljakistud. Juhtiwad

seltsimehed ja aktiiv eestkätt peab iga-sugusest joomisest lahti ütleva. Sage-dasti näeme niisugust asja, et slim. kes wõitles wäerinnal, surmale julgelt silma waatas, sellest oma nõrkusest lahti ei saa. Ja seda sellepärast, et ta joo-mist töörahwale kahjulikuks ei pea.

Suuremates linnades on organiseeri-tud joomiswastased ühingud. Need pea-wad igalpool olema.

Kultuurilise puhkuse korraldamine on üks peaulesannetest. Juuakse wabal ajal. Siin peawad appi tulema kino, raadio, klubi, teater ja sport. Wiimast peetakse meil eksikombel ainult noortele kohaseks. Puhkust peab korraldama kollektiivselt. Selleks tegi algust Len-ingradis „Elektrosiila“ tehas.

Edasi peab alkoholsete jookide ase-mel tarwitusele wõtma maitsewaid alko-holita jooke, niisamuti maiustusi. Ühes kõigi nende kultuuri abinõudega tuleb kõige laialisemat selgitustööd teha alko-holi kahjust töölis-talurahwa keskel.

On meil seda eeltööd tehtud, siis wõib wähendama hakata wiinawalmis-tust, pikapeale ülemannes täielisele keelu-seadusele. Wõitlus alkoholiga on tõsine ülesanne, mille täitmiseks palju energiat waja. Suure töö sel wäerinnal wõiwad ära teha töölis- ja talunaised. Koduse elu ja üldse puhkuse korralduses, laste-kaswatuses on suur osa tööst naistel ja siin peame parema tulewiku nimel meie igapäewasest elust kõige otsustawamal kombel wälja tõrjuma sotsialismi kur-jema waenlase — alkoholi.

S. Aro

Naiste muredest, naiste püüetest, naiste wõitlusest ja wõitudest

annab selge pildi

„NAISTÖÖLINE JA TALUNAISTERAHWAS“

Ära wiiwital

Telli aegsastil

Piiri tagant

Ühinemises on jõud

Möödunud aastal hakkasid Tallinna rätsepatöölised streikima. Niihästi mees- kui naistöölised nõudsid näljapennidele lisa, sest elukalliduse tõttu jäi reaalne palk niitõrd pisikeseks, et seda suremiseks palju ja elamiseks vähe.

Et streigiliikumisega ka neid töölisi kaasatõmmata, kes väljaspool ametiühisust ja seega täiesti organiseerimata — selleks käisid rätsepatöölise ametiühisuse liikmed töökojast töökotta, selgitades vähemarenenuile milleks streigime, mida nõuame, ja et kõik töö peaksime seisma jätma, kui tahame oma õiglasi nõudmisi läbi wiia ja kapitali wastupanu murda.

Meestöölised ühinesid kõik streikijatega. Naistöölised, kes kapitalistlikes korras üldse rõhutum kiht ja seega ka vähem arenenud, ei saanud aga küllalt ühinemise tähtsusest aru. Osa neist jäid kogu aja streigimurdjaiks ja ei katkestanud tööd üldse.

Niisugune ühise väerinna lõhkumine — arusaamatuse tagajärjel — andis ennast katkestajaile ja kogu naistöölisele rätsepatööstuses warstigi praktiliselt tunda.

Meestöölise palka tõsteti nõuetawa tasapinnani, kuna naistöölisele mitte üht centigi juure ei lisatud, olgu et nende töö, niihästi omadusliselt kui ka hulgaliselt, meeste omast sugugi madalam ei ole.

See streik oli naistöölisele suureks õppetunniks. Ta näitas, et ainult ühisel jõul on võimalik töölisel kapitalistidelt oma viletsa elujärje parandamiseks centisid väljapressida. Näitas meile aga ka seda, et sotside jutlustus tööstusdemokraatiast ei ole muud kui töölistele puru silma loopimine ja klassi-wõitluseiha sügutamise.

Suur osa streigimurdjaist naistöölisest tulid arusaamisele, kuiwõrd lapsik on loota härrade ettevõtjate armulikkuse peale ja kuiwõrd suur oli nende süütegu oma klassiõdede ja -wendade wastu möödunud streigi puhul. Et sarnaste wigade kordumist eelolewates kokkupõrgetes kapitaliga ära hoida, selleks astusid suur hulk neist rätsepatöölise ametiühisusse, kuna ülejäänule ühinemise tähtsuse selgitamine edasi kestab.

Loodame kindlasti et meie möödunud aasta eksisammu enam ei korda, kui uuesti wõitlust algame oma viletsa elujärje parandamise eest ja kõik kui üks mees ametiühisuse hüüdsõna: „Streigile!“ — omaks tunnistame.

Usume ka seda, et naistöölised teistest tööstusaladest meie wõitlusest samuti õpiwad ja ühinemiserada sammuwad ning see tund enam kauge tulewiku unistus ei ole, mil end sama wabadena tunneme kui teie — Nõukogude Liidu naisseltsilised.

Seltsiline Ida

Taluteenija kiri meie ajakirjale

Maa naistöölise elust Eestis

„Tahtsite teada töölise elust-olust ja palgatingimistest, siis peab ütlemä, pole nad kuigi huwitawad. Wõtawad ju talupidajad vähe teenijaid ja kui tarwitawad, siis waewalt sõõgi eest. Nii näiteks on tüdrukutel kui ka sulastel talwel kuu palgaks 1000 marka (ehksenti,

s.o. meie rahas mitte rohkem kui rublat wiis. Toim. märkus). Suwel on natuke parem, makstakse ikka kibedal tööajal 4000 senti (umbes 20 rbl. Toim. märkus) kuus sulastele ja tüdrukutele ning karjastele 2000—3000 senti (s.o. 10—15 rubla. Toim. märkus) kuus. Suwe eest

muidugi sulastele 25—30.000 senti (s.o. 125—150 rubla. Toim. märkus). Tüdrukutele ja karjastele aga ainult 15—20.000 senti (s.o. 75—100 rubla. Toim. märkus) suwe eest. Kuid aasta läbi ei tarwita sind keegi. Aetakse läbi kuidas saab, wõetakse tallu ainult üks teenija, kuhu enne kolm—nell inimest palgati, ja mis weel tähtsam, talwel ei tarwita sind keegi. See tähendab, et ükski talupidaja talweks enesele teenijat ei wõta, nagu see ennem oli.

Nii on siis kõik kahanenud ja kokku kuiwanud. Talwel kui lumi maad katub ja pakane wäljas walitseb, wõid

julgesti koopa pugeda ja päkka imeda... Tihti olen mõtelnud selle üle, et tööta ja tööta nii kaua kui on noorust ja elujõudu, pärast ei tarwita seda keegi, kui oled annud kõik mis sul oli. Ei wiska keegi enam tükki leiba. Raske on töölise elu olnud alati ja ikka ning eriti raske on ta meie näljases wabariigis."

Ann!

Toim. märkus. Eelpooltõudud maa naistöölise kiri Eestist on iseloomulik selle poolest, et ta näitab selle majanduslise umbkotti peale, mis üldiselt Eestis ikka rohkem maad wõtab. Ning teiseks kujutab ta selgelt seda olukorda, missuguses maatööline wirelema peab, et oma elunatukest alles hoida.

Pildike naiswangi päewasest elust

Äratuawile. Oo, kuis ei tahaks weel tõusta. Aga juba tõusebki üks kaaslasist, hõõrudes silmi. Selle järele teine, kolmas ja edasi. Kõik riietuwad kiirelt, sõnalausemata. Naride kolin. Peaaegu mehaaniliselt on narid üleslõõdud ja kinniseotud. Tuba hall õlgkottide tolmust. Mõnele kaaslasist on sihuke õhk liig „wärske“ ja nad peawad kõhides seda oma kopsudega kohandama. Wentilatsioon! Seda wärki wõidakse ainult unes näha.

Ülelugemine. Seistakse reas. Näod unised, hallid. Pääd tõmbuwad külmast õlgade wahele. Küsime turwast ahjukütmiseks. Wastatakse: „Sooja ilmaga ei saa. Wäljas sajab, näete isegi.“ Seletame: „Selles ongi häda, et sajab. Kiwimüürid annawad rõskust, tekitawad jookswat.“ Lõpuks suure sõjaga antakse kukepoka täis turbaid. Küsime juure. Turba wäljaandja wihastab, sõimab nii kui oskab ja sest pole tal kunagi puudus. Igasugused kaebtused jääwad tagajärjeta.

Hüütakse teeweale. Saab vähemalt sisekonda soendada, lurpides tulist wett leiwa kõrwale. Koridoris kisa — heeringad haisewad petrooleumiga. Nõutakse korrapidajat. Ilmubki wiimane.

Ütleb: „Kui arst tunnistab kõlbulikuks, peate wastu wõtma.“ Näod weniwad pikaks, sest arsti arwamine on wanade kogemuste põhjal tunda. Seekord otsustab siiski teisiti. Selgus, et heeringad olid sibidele määratud, siis aga odawa hinna eest wangidele ostetud.

Jalutus. Lähme siis „puhast õhku“ wõtma. Jalutushoowis pühkmekast kuhjani täis. Hunnik haiswat prahti kõrwalgi. Natuke „liig rammus“ tundub see „aromaat“. Ent, antakse sedagi näpilt, pool tunnikest.

Tuul kannab kusagilt ninna prae lõhna. Soolikad protesteeriwad. Ilanäärmed töötawad. Silme ette kerkiwad igasugused söögid, mis alati hõljuwad wangi unistustes. — Tuleb lõuna, saab suppi. Tangud kartulitega, ehk kartulid tangudega. Lusikad soriwad supis, ot-sides liha. Oleks nagu wilksatand midagi hiire saba taolist. Siiski, natuke wäiksem hiire sabast. Supp söödud, kuid kõhus mingi wirelus, rahulolematu. Peab ootama õhtuseid kartuleid. — Uued heeringad ilma petrooleumita, aga wihad. Arsti otsus: kõlbulkud. Nõnda saabub õhtu, saabub ka hommik.

Nii Tallinnas, nii Tartus, Pärnus ja Walgas.

Rõige odawam ajatiri on „Naistööline ja talunaisterahwas“

60 kop. aastas. — Kaasas muustrileht.

Tellige: Ленинград 31. Ул. 3-го Июля 48. „КЮЛЬВАЯ“

Naiste töö linnas ja maal

Tõstame tööviljakust

Meie, „Krasnaja Rabotnitsa“ naistööliised, tegime 3. detf. m.a. oma kollektiivi koosolekul, kus töö väärtuse ja tööviljakuse tõstmine arutusel oli, otsufets, kōil selleks teha, et töö väärtust ja viljakust

tõsta. Kōil tähelpanu sellepeale juhtida, et eestkätt parteilased oma tööd korralikult teeksid, õigel ajal tööle ilmudes ja viimse minutini töötades. See oleks kõige parem eestuju parteitutele. Naistööline

Töö edeneb

(Bugri asundus Dranienbaumi raivon)

8. jaanuaril f.a. oli Bugri asunduse naisterahwaste üldine koosolek. Päevakord: 1) Rahvusvaheline seisutord. 2) Nõukogude ümberwalimistest. Naised soovitasid täiesti kohaseid kandidaate nõukogusse. Peab tähendama, et koosolek oli hästi asjalik. Esimese küsimuse kohta võeti järgmine otsus vastu. „Meie tun-

nistame Nõukogu walituse rahupoliitika õigeks, aga kui kapitalistliked riigid sõjaga meie peale tulewad, siis suudame neile alati otsustavat vastulõõki anda.“ Sooswates küsimustes otsustati kord kuus naiste koosolekuid korraldada enne wäljatõttatud lawa järele. Organisaatsiooniliselt jääb see töö punasenuрга hoolets. Kõrw

Ei saa ega saa paigast

(Sablonsje-Gesti asund. Nowgorodi ringl.)

Sablonsjes töötawad naisdelegaadid juba mitu aastat, kuid tagajärgi on wähe. Ühels puudufets on see, et juba mitu aastat ühed ja needsamad naisterahwad delegaatidena töötawad. Tänamu on delegaatide töö langust wärgata. Töö sisulist külge suudaks tõsta ainult arenenud juhataja, kes ise oma arenemise peale rõhtu paneb ja teiste nõudeid suudab rahuldada. Tawis oleks kindel kodutord läbiwita, et walitud selfilised delegaate konverenssi

otsufestest informeeriks. Otkoobripühadel käis keegi naisselfiline Nowgorodist. Wii: mane ei annud mingisuguseid seletusi, waid töötas einelauas. Kui see selfiline sibeme kindlustamifets saadeti — siis jäi ta sõit küll tagajärjetuks. Mii edasi minna ei saa. Arenenud selfilised, nagu naiskooliõpetaja, ei peaks mitte kõrwalt waatama, waid ta käed külge panema. Peaasi aga: iga juhtiw selfiline peaks suurema wastutustundega töötama. Delegaat

Rülandukogude walimisteeelne naistekoosolek Slobodka
Moškwa kub.

Ärge laske oma õiguseid kärpida!

(Kasaküla, Tomski ringtonnas)

Küll ja küll on juba naiste õigustest ja kohustustest seletatud ja korratud. Kuid arusaajaid seltsilisi on selle peale waatamata nii ütlemata wähe. Enamasti on meie naispere ikka Nädama aegse waatega. „Oh, jätke mind, küll mees teeb, mees käib, mis siis minust weel on, las tema diendab.“ Kuid nii ei lähe, kulla seltsilised. Suurtega wälja see wale waade. Tsaariaegsed waated peaks kord ikka kaduma.

Toon wäilese näituse, mille sarnaseid palju ja palju meie külas.

O. peres elawad mees, naine ja kuus last. Kaks wanemat last — tütar ja poeg on juba töö tegijad. Poeg on alaliselt koduses töös ja on noorte rakuleses. Tütar on ainult suwel kodu, talwel õpib T. N. K. Lapsed tellisid „Siberi Teataja“, aga isa ei anna raha lehe maksmiseks. Naine waliti delegaadiks, aga mehe agaral wastuolekul sai naine ainult paar korda koosolekul käia. Sga naine teab wäga hästi mis tähendab riid mehe ja naise wahel. Ja mis tahtmine on siis kodust wälja minna, kui kodu find „lahkesti“

wastu wõetakse ja naht finiste muhtubega ära kaunistatakse. Kõik seltsilised, kes selle all kannatawad, peaksid rohkem wäljas käima ja oma filmaringi laiendama. Nii mehega elada pole ju elul ka mingisugust lõbu ega eesmärki.

Enamjagu meie delegaatidest jõudsid korralikult surwe waherajani koostäia. Suur osa süüd delegaatide passiivuses langeb just nende meeste peale.

Ei saa ütelda et ainult wana waatega meestel sarnane arwamine on, waid leidub ka mehi, kes on rohkem haridust saanud ja poliitiliselt arenenud, kelle suust kuuled: Sga's naine poliitilast midagi ei tea ja milleks tal seda tarwiski peaks olema. Niiisuguste arwamiste wastu peame wõitlema sest nii mees kui naine on ühewõrra wastutawad meie uue elu ehitamisel.

Seltsilised, koondage rohkem endid naisringide ja oma ajakirja ümber. Astuge rohkem oma huwide kaitseks igal pool üles. Minult ühiselt suudame endile tegelikus elus täielisi õigusi wõita. Sga naine seisiku oma õiguste walwel.

Delegaat Loola

Nii waja fidet luua

Meie, Nowgorodi ringlonna Poshitowa Cesti asunduse delegaadid, organiseerisime üheteistkümmemats Ottoobripühaks ekskursiooni Leningradi. Teekulud kandisime ise, aga ülespidamise ja õppetäigud kandis naisfidebüroo. Seltsilised wõisid meid lahkesti vastu. Häa mulje jätsid meile õppetäigud. Muuseas käisime ka Balti laewatehases, olles waimustatud tööliste ülendud meeoleu ja jõudu nähes. Töö tehastes tarwitab suurt jõupingutust ja teadmisi.

Nii mitmedki arutasid omalajal et niisugused suured tehased wõiwad töötada ainult kapitalistide juhatusel. Kuid praegu lastakse laewamürakad tööliste ühisel jõul wette. Tööline oskab ise peremees ja töö juhataja olla.

Ka koole waataisime. Hästi korraldatud kabinettides ei õpi mitte rikkaste lapsed, waid tööliste ja talurahwa lapsed.

Tahes ehk tahtmata tuleb koduküla meele, eriti meie talunaisfetsilised. Kui palju oleme meie linnas töötawast tööliste-perest maha jäänud.

Meie peame endid rohkem organiseerima, ühiskonna tööst ja koosolekute osa wõtma ja mitte ühiskonnatöö kui tühise asja ja ajawitumise peale waatama.

Meie tähtsamaks ülesandeks on kindlustada fidet tööliklassiga, süwendada hulgalist tööd oma põllumajanduse tõstmise alal. Ühised majapidamised ja lastetaswatuse asutused, siis wabaneks talunaisfetsiline ja paraneks üldine olukord. Meie kohus on kõigi wäärnähtuste vastu wõidelda, selle jõukama lihi vastu, kes püüab tõkkeid teha sotsialismi ehitusetööle.

Ühisele tööle! See wiib edule.

Delegaat L. L.

Naisfetsilised ei tohi oma tööd häbeneda

(Koodna asundus, Polna raioon, Luuga ringkond)

Wiletsalt edeneb töö meie naisterahwaste seas. Araiganenud wanakorra mõju on weel kauge. Igasugune kollektiivne elu küsimus teeks nagu hirmu. Ehk küll naiskoosolekul said otsused vastu wõetud: iga kuu 1 naiskoosolek ära pidada, naisfanitaar- ja käsitööringid asutada, kuid see on kõik paberile jäänud. Delegaate ei ole, noorte ühingut ei ole, nii et Koodna naisterahwaid kõige mahajäänumateks wõib nimetada. Üksainus naisterahwas töötab külanõukogus ja punases nurgas, teised on usu kaitsetes ja ei wõta mingisugusest ühiskonnatööst osa. Mitmekordse kokkufutsumise peale ilmub ainult 1 ehk 2 naisterahwast koosolekule. Osalt on ka mehed süüdi, kes naiste ühiskondlikku tegevust ei sall ja naiskoosolekud nurja ajawad. Nii tihti on kuulda, et naiste filmaring püüdnud ja seakünnast laugemale ei tohi ulatada.

Enamasti on naisterahwad usu kaitsetes ja peawad ühiskonnatööd häbits. Iga naine püüdnud oma mehele selgeks

teha, kui tähtis on naisterahwale ühiskonnatöö, sest naisterahwaid on praegu üle poole terwest inimsoost ja ta on uue põlwe kaswataja ning talle on väga tähtis terwishoiu, lastetaswatuse ja majapidamise küsimuste harutamine. Weel üks pahe, mis tuleb talunaisterahwal kõrvaldada, on usk, sest usuga ühes kanname orjusiket.

Üks pilt usu mõjust. Koodna punane nukk korraldas usuwastase loengu, kus keegi usklik naisterahwas seletas, et naisterahwas olewat kuradi tehtud, sellepärast peab naisterahwas rohkem kannatama ja ka mehe ori olema, sest jumal on kurabist wägewam.

Soowin Koodna seltsilistele ühiskonnatööst osa wõtta, uue elu-olu loomisele asuda. Waja meestele näidata, et naine mõistab ka tööd juhtida. Kuid mingil tingimisel ei tohi oma tööd häbeneda. Usume tööle teadmiseega, et julge päälhakkamine on pool wõitu.

Salme

Sm. W. Kingisfepa nim. Harmajas

Harmaja naisringid on viimaste aastate jooksul elavamatest ringidest Harmaja juures olnud. Nad on osa võtnud üldisest Harmaja tööst ja on igasuguste toetuspidude organiseerimisel abi annud.

Wöödunud 1927-28. aastal langes weidi naisringide töö ja tegevus. Crti oli seda märgata naispoliitringis, kus osavõtjate arv vähenes. Põhjuseks oli see asjaolu, et sügisel töö hilja algas ja pärast ringijuhataja, haiguse pärast, mitte alati korralikult ei ilmunud ja töö wara kewadel lõppes.

Tänavu aasta on asi paranenud. Poliitring töötab korralikult si Moosbergi juhatusel. Täab ainult soovida, et naisfelfilised ise rohkem korda peaksid ja töit digel ajal kokku tuleksid, sest si Moosberg on alati täpselt kohal.

Ühels äparduseks meie tänavuaastases töös on see, et Harmaja naisorganisaator, kes tööga väga kursis oli, pidi ära sõitma.

Meil tuleb nüüd kiireks korras uut walida.

Soodame, et kommunistlike ülitooli juures asuw naistöö side keskbüroo meile selles hädas abiks on ja aitab uut wawat naisorganisaatori leida.

Töö teistes ringides s. t. näputöö ja juurdeldituse ringis oleks ka rahuloldaw, kui felfilised ise korralikumalt koos käiksid, iseäranis käsitööringis, kus töö väga huvitaw ja juhataja väga asjalik on.

Munult järjekindla ja korraliku osawõtmisega suudame midagi õppida ja oma õpetöö wiljakust tõsta.

Lisil M.

Kirjad toimetusele

I.

Kallid felfilised!

Sain teie poolt saadetud tellimiste wastuwõtmise raamatu kätte. Saatsin esimesed tellimised juba teele. Meie afunduses on ta esmatordne külaline. Siin töötab naisring. Naisdelegaadid on tööst huvitatud ja ostawad hinnata oma jõudu ja wõimeid. Olgugi, et usuhullustus on lautand end afunduses kuid see naiste ühiskonnatööd ei takista. 31. detsembril organiseerisid naisdelegaadid omal jõul piduõhtu, mille fissetulek haiguse tõttu wiletaske seifukorda sattunud lehwikule annetati. Naisdelegaatide üldine soov on, et ajakirja weergudel käsitöö ja koduse majapidamise osa itka ruumi leiaks. Crti tarwilik on see sellepärast, et praegu üldse eestikeelne kirjaudus selle kohta puudub. Praktiline kallat äratab naisdelegaatide ja üldse talunaisterahwaste hulgas huwi oma ajakirja wastu.

H. PartaI

Sablone afundus, Nowgorodi ringi.

II.

Lugesdes „Siberi Teatajast“ arwamise awaldamisest „Naistööline“ fisu kohta toon ma mõned tähtsamad ja üldisemad arwamised talunaisete poolt. Terwishoiu-, kaswatusküsimus ja käsitöö juhatused on äärmiselt tarwilikud. Wäga soovitaw oleks kui iga lehega muustrileht kaasa tuleks, loomulikult mõjub see tellijate arwu kaswamisele.

L. O.

Toimetuse poolt

Särgmine ajakirja nummer ilmub 8. märtsiks mitmekülgse fisuga nii terwishoiu kui ka majapidamise küsimustest ja muustrilehega. Ka edaspidi saab toimetus praktiliste küsimuste walgustamise eest rohkem hoolt kandma. Et naispäewa nummer fifuliselt wäärtuslitum oleks — tuleks igal aktiivsemal naisel käed külge panna ja oma koduküla elust kirjeldusi saata.

Wastutaw: toimetuse-kolleegium. Wäljaandja: „Külwaja“ (usd. „Кюльва“).